

зводити до погіршення платіжного балансу та неможливості з боку України вчасно обслуговувати зовнішні фінансові зобов'язання.

З повномасштабним вторгненням Росії ситуація у зовнішньоторго-вельній діяльності суттєво загострилася. Крім існуючих додалися проблеми, пов'язані з військовими діями: зруйновані підприємства або необхідність їх релокації, втрата об'єктів постачання сировини, невідновлювані людські втрати тощо.

Тому, вже сьогодні потрібно впроваджувати стратегію розширення експортного потенціалу України, яка б включала інструменти і механізми підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товарів і підтримки національних експортерів.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

2. Демчук В. Експорт пшениці у 2021/22 маркетинговому році. URL: <https://latifundist.com/rating/top-10-krayin-virobnikiv-pshenitsi-v-2021-22-mr>.

3. Пархоменко В. В. Глобальна продовольча безпека та вклад України в її забезпечення. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. праць. 2022. № 3-4. С. 79-86.

Червона С. П.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри статистики, інформаційних технологій та
математичних методів в економіці,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ*

РЕАЛІЗАЦІЯ У 2022 РОЦІ ПЛАНУ ЗАХОДІВ З ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ У ЧАСТИНІ «СТАТИСТИКА ТА ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ»

У 2022 році в Україні, незважаючи на повномасштабне вторгнення російської федерації, було продовжено роботи щодо виконання Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у сфері статистики [1].

З метою наближення українського законодавства у сфері статистики до законодавства ЄС та подальшої імплементації в національну статистичну практику стандартів, правил і рекомендацій ЄС та інших міжнародних організацій було:

- прийнято постановою Верховної Ради України (ВРУ) від 1 липня 2022 року № 2348-IX за основу розроблений Державною службою статистики України проект Закону України «Про офіційну статистику», а 16 серпня 2022 року Закон України «Про офіційну статистику» в цілому за № 2524-IX був прийнятий ВРУ з набуттям чинності 1 січня 2023 року [2];
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної статистичної діяльності», який також було розроблено Держстатом України, прийнято за основу постановою Верховної Ради України від 1 липня 2022 року № 2349-IX, а 19 липня 2022 року Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної статистичної діяльності» за № 2438-IX був прийнятий ВРУ з набуттям чинності 27 жовтня 2022 року [3].

Протягом попередніх років Державною службою статистики України було проведено великий обсяг робіт [4, 5] щодо наближення національної статистичної методології до методології є відповідно до Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію. Проте у 2022 році продовжилось удосконалення низки вже розроблених методологічних положень:

- на виконання завдання щодо запровадження вибіркового методу обстеження місячного споживання палива (Регламент (ЄС) №1099/2008) Наказом Державної служби статистики від 13 червня 2022 р. № 187 було внесено зміни до Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження «Використання та запаси палива» (затверджені наказом Держстату 17 липня 2020 р. № 215 (зі змінами, затвердженими наказом Державної служби статистики від 21 квітня 2021 р. № 86)), що ґрунтуються на нормах Закону України «Про державну статистику», наказів Держстату від 17 серпня 2018 року № 170 «Про затвердження Принципів діяльності органів державної статистики України», від 15 лютого 2017 року № 41 «Про затвердження Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики», а також враховують вимоги Регламенту (ЄС) № 1099/2008 Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2008 року «Про статистику в галузі енергетики»зі змінами [6];
- з метою розроблення та впровадження системи показників щодо соціальних виключень та стану бідності за умовами життя відповідно до вимог ЄС (Регламент Комісії (ЄС) № 1983/2003) наказом Державної служби статистики 06 червня 2022 р. № 141 внесено зміни до Методологічних положень з організації вибіркового обстеження «Статистика доходів і умов життя (EU-SILC)» (були затверджені наказом Державної служби статистики 24 грудня 2021 р.

№ 323), які враховують положення регламентів (ЄС) № 1177/2003 від 16 червня 2003 року, № 2019/1700 від 10 жовтня 2019 року, № 2019/2242 від 16 грудня 2019 року, № 2019/258 від 16 грудня 2019 року, а також рекомендації, викладені в Методичному керівництві й описі цільових змінних EU-SILC (DocSILC065) [7].

Також у 2022 році на виконання завдання 1538 «Запровадження Методологічних положень із статистики професійного навчання та навчання протягом життя з метою закріплення організаційно-методологічних підходів щодо впровадження у національну статистичну практику проведення спостережень з питань професійної освіти та навчання протягом життя» (Регламент (ЄС) № 452/2008) наказом Державної служби статистики від 22 лютого 2022 року № 49 затверджено Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження щодо мережі та діяльності закладів освіти [8]. Ці методологічні положення враховують рекомендації, визначені Регламентом (ЄС) № 452/2008 Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2008 року стосовно виробництва та розробки статистики освіти та навчання протягом життя, Регламентом Комісії (ЄС) № 912/2013 від 23 вересня 2013 року про імплементацію Регламенту (ЄС) № 452/2008 у частині даних щодо зарахованих осіб, тих, які навчаються, та осіб, випущених із закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої, фахової передвищої освіти та наукових установ з підготовки аспірантів, а також визначені Делегованим Регламентом Комісії (ЄС) № 253/2013 від 15 січня 2013 року про внесення змін до Додатка II Регламенту (ЄС) № 692/2011 Європейського Парламенту та Ради щодо адаптацій після перегляду Міжнародної стандартної класифікації освіти МСКО щодо змінних і розбивок, які необхідно подати.

Незважаючи на воєнний стан, Державною службою статистики України було продовжено роботи з виконання завдання 1542 «Удосконалення статистичної звітності з питань туризму відповідно до європейських та міжнародних стандартів, у тому числі рекомендацій Всесвітньої туристичної організації» (Регламент (ЄС) № 692/2011): наказом Державної служби статистики від 10 червня 2022 р. № 175 затверджено Методологічні положення державного статистичного спостереження «Колективні засоби розміщення», які враховують положення, викладені в Регламенті (ЄС) № 692/2011 Європейського Парламенту та Ради від 06 липня 2011 року, що стосується європейської статистики туризму та скасовує Директиву Ради 95/57/ЄС, Методологічних положеннях із складання допоміжного (сателітного) рахунку туризму в Україні, затверджених наказом Держстату від 29 грудня 2017 № 359 [9].

Загалом, з метою імплементацій зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію у секторі Статистика, як в частині наближення українського

законодавства у сфері статистики до законодавства ЄС, так і в частині наближення національної статистичної методології до методології ЄС, Державною службою статистики України проведено значний обсяг робіт. Разом з тим необхідно:

- розробити і затвердити методологію та звітно-статистичну документацію державного статистичного спостереження щодо структури аграрних господарств відповідно до Регламенту (ЄС) №2018/1091 від 18 липня 2018 року про інтегровану статистику аграрних господарств;
- продовжити роботи щодо імплементації у національну статистичну практику стандартів, правил і рекомендацій ЄС та інших міжнародних організацій.

Список використаних джерел

1. План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 р. № 1106, станом на 08.09.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-%D0%BF#Text>

2. Закон України «Про офіційну статистику». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної статистичної діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2438-20#Text>

4. Червона С.П., Парфенцева Н.О. Удосконалення нормативно-правового забезпечення організації державної статистики України в рамках реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Статистика України. 2022. № 1. С. 30–39. URL: [https://doi.org/10.31767/su.1\(96\)2022.01.03](https://doi.org/10.31767/su.1(96)2022.01.03)

5. Червона С. П. Моніторинг виконання Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у частині «Статистика та обмін інформацією». Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій, 2022, № 1(9), С. 46-57. URL: <https://doi.org/10.32750/2022-0104>

6. Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження «Використання та запаси палива». URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2020/215/215.pdf

7. Методологічні положення з організації вибіркового обстеження «Статистика доходів і умов життя (EU- SILC)». URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/323/mp_du.pdf

8. Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження щодо мережі та діяльності закладів освіти. URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/49/49.pdf

9. Методологічні положення державного статистичного спостереження «Колективні засоби розміщення». URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/175/mp_kzr.pdf

Чуйко М. М.,

кандидат технічних наук, доцент,

доцент кафедри маркетингу та торговельного підприємництва,

Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків

ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

Зростання міжнародної торгівлі позначено насамперед можливістю здійснювати експорт продукції за допомогою електронної торгівлі. Електронна комерція значно знизила собівартість промислових товарів, автоматизувала виробничі процеси, відкрила нові ринки для експортної продукції. Електронна комерція також дозволяє малим підприємствам виходити на зовнішні ринки.

Розвиток міжнародної електронної торгівлі обумовлюється економічним зростанням більшості країн світу та поглибленням міжнародного поділу праці. Разом з тим, існують і специфічні фактори, які значною мірою зумовлюють високі темпи зростання даного сегменту бізнесу.

Серед факторів, що гальмують більш широке використання цифрових технологій в процесах міжнародних закупівель, є обмежені можливості постачальників або небажання брати участь в електронному бізнесі, а також проблеми інтеграції інформаційних систем постачальників та клієнтів. Тим не менш, використання інформаційних технологій в цих процесах зростає і для великих компаній, що здійснюють експортно-імпорتنі операції, Інтернет відіграє дуже важливу роль у розробці їх стратегії закупівель. Незважаючи на обмежені можливості постачальників щодо використання електронних методів бізнесу, міжнародні торговельні компанії взаємодіють з постачальниками в он-лайн, використовують Інтернет для надсилання запитів на комерційні пропозиції, а також в тому чи іншому вигляді використовують цифрові інструменти, що забезпечують електронні покупки.

Розвиток електронної комерції активно відбувається у світі. Адже стимулювання розвитку електронної торгівлі є потужним поштовхом для підйому економіки цих країн. Застосування інструментів електронної торгівлі дозволяє кардинально покращити процеси економічної взаємодії